



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 699/2021-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej [REDAKOVANÉ], advokátom, [REDAKOVANÉ], proti rozhodnutiu Daňového úradu Bratislava č. 104348156/2016/9104401/Soj z 23. novembra 2016 v spojení s oznámením Daňového úradu Bratislava č. 377898/2017/9104401/Soj z 18. apríla 2017, rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/158/2017 z 12. júna 2019 a rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5Sžfk/65/2019 z 25. januára 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 17. mája 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, základného práva slobodne podnikat' podľa čl. 35 ods. 1 ústavy, ako aj čl. 2 ods. 2 ústavy rozhodnutiami daňového úradu, rozsudkami správnych súdov, ktoré navrhuje zrušiť. Zároveň navrhuje daňovému úradu prikázať rozhodnúť o jeho dovolaní v súlade s príslušnými ustanoveniami Daňového poriadku.

II.

2. Daňový úrad rozhodnutím z 23. novembra 2016 sťažovateľke určil rozdiel 53 333,33 eur na dani z pridanej hodnoty za 1. štvrtrok 2012. Tým došlo k zníženiu nadmerného odpočtu na dani z pridanej hodnoty. Rozhodnutie sa vrátilo späť na daňový úrad 27. decembra 2016 neprevzaté v odbernej lehote. Podľa doručenky písomnosť bola 28. novembra 2016 uložená na pošte.

Podľa § 31 ods. 3 Daňového poriadku sa písomnosť považuje za doručенú 15. deň od jej uloženia na pošte. Daňový úrad preto považoval zásielku za doručенú 13. decembra 2016. Posledný deň 15-dňovej lehoty na odvolanie proti rozhodnutiu z 23. novembra 2016 pripadol na 28. december 2016. Sťažovateľka podala 1. apríla 2017 odvolanie proti rozhodnutiu daňového úradu z 23. novembra 2016. Daňový úrad odvolanie sťažovateľky zamietol ako neprípustné podľa § 72 ods. 8 písm. a) Daňového poriadku, pretože bolo podané po uplynutí lehoty určenej na odvolanie. O zamietnutí odvolania daňový úrad sťažovateľku informoval oznámením o zamietnutí odvolania z 18. apríla 2017, proti ktorému podala sťažovateľka žalobu na krajskom súde.

3. V žalobe sťažovateľka namietala nesprávne využitie fikcie doručenia, keďže začiatok lehoty na podanie odvolania bol určený nesprávne. Sťažovateľka namietala, že jej nebolo doručенé rozhodnutie daňového úradu z 23. novembra 2016, pritom nikdy neodmietla bezdôvodne prijať nijakú zásielku a ani jej nebolo zo strany pošty doručенé upovedomenie o opakovanom doručení či o uložení zásielky. O doručovaní rozhodnutia sa dozvedela iba priamo od poštového doručovateľa. Po tejto informácii vyvinula ešte v priebehu decembra 2016 aktivitu na získanie informácií o zásielke priamo od daňového úradu. Na základe vlastnej iniciatívy sa k rozhodnutiu daňového úradu dostala až 17. marca 2017. Okrem toho namietla porušenie § 30 ods. 1 Daňového poriadku, pretože daňový úrad mal rozhodnutie doručovať elektronicky. Sťažovateľka tiež namietala, že rozhodnutie o odvolaní vydal daňový úrad, a nie nadriadené finančné riaditeľstvo.

4. Krajský súd žalobu sťažovateľky zamietol ako nedôvodnú. Krajský súd vyhodnotil námietky týkajúce sa postupu daňového úradu pri doručovaní rozhodnutia ako nedôvodné, keďže šlo o doručovanie rozhodnutia právnickej osobe, pričom rozhodnutie bolo doručované na sídlo uvedené v obchodnom registri. Ako vyplýva z doručenky, neúspešné doručenie bolo vykonané 28. novembra 2016 s tým, že písomnosť bolo uložená na pošte. Krajský súd sa stotožnil s dátumom doručenia a následne dňom uplynutia lehoty na podanie odvolania. Vo vzťahu k námietke o povinnosti doručovať písomnosti elektronicky poukázal na § 165b ods. 3 Daňového poriadku, podľa ktorého finančná správa postupovala pri zavedení elektronických služieb a doručovania vo vzťahu k jednotlivým druhom daní najskôr od 1. januára 2016 podľa zverejneného oznámenia finančného riaditeľstva, keď prvá fáza sa týkala spotrebných daní, nie dane z pridanej hodnoty. Až od 1. januára 2018 sa povinná elektronická komunikácia rozšírila na všetky právnické osoby zapísané v obchodnom registri a aj ich zástupcov. Okrem toho poukázal na § 72 ods. 8 písm. a) Daňového poriadku, podľa ktorého v prípade, ak odvolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je neprípustné, je prvostupňový orgán povinný ho zamietnuť a oznámiť túto skutočnosť bez zbytočného odkladu daňovému subjektu.

5. Proti rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka kasačnú sťažnosť, ktorú najvyšší súd zamietol. Vo vzťahu k sťažovateľkou namietanej povinnosti elektronickej komunikácie uviedol, že až od 1. januára 2018 sa povinná elektronická komunikácia rozšírila na všetky právnické osoby zapísané v obchodnom registri. V čase, keď boli rozhodnutia daňového úradu doručované sťažovateľke, ešte táto povinnosť správny orgán nezaväzovala. Doručovanie elektronicými prostriedkami sa nevzťahovalo na doručovanie listín týkajúcich sa dane z pridanej hodnoty. Najvyšší súd tiež uviedol, že sťažovateľka spochybňovala opakované doručenie rozhodnutia daňového úradu, avšak nijak nepreukázala svoje tvrdenia a nesnažila sa o vyvrátenie skutočností vyplývajúcich z doručenky. Najvyšší súd preto považoval údaje na doručenke za pravdivé.

III.

6. Sťažovateľka namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkami krajského a najvyššieho súdu. Sťažovateľka namieta, že rozhodnutia sa minimálne vysporiadali s podstatnou otázkou doručovania poštovým doručovateľom, a určenie začiatku plynutia lehoty na podanie odvolania. Sťažovateľka poukázala na vysoké množstvo reklamácií na výkon poštových služieb v roku 2016, z ktorých možno usúdiť vysokú mieru pochybení pri doručovaní. Na tieto pochybenia sťažovateľka od počiatku konania poukazovala, no súdy sa ňou zodpovedne nezaoberali. Sťažovateľka namieta tiež porušenie základného práva slobodne podnikat' podľa čl. 35 ods. 1 ústavy a porušenie čl. 2 ods. 2 ústavy, pretože rozhodnutie daňového úradu o znížení nadmerného odpočtu a nadväzujúce oznámenie o zamietnutí odvolania je pre sťažovateľku likvidačné.

IV.

7. V časti, v ktorej ústavná sťažnosť smeruje proti rozhodnutiu daňového úradu z 23. novembra 2016 a následnému oznámeniu daňového úradu o zamietnutí odvolania z 18. apríla 2017, a proti rozsudku krajského súdu, ide o návrh, na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc. Vo vzťahu k týmto rozhodnutiam mala sťažovateľka opravné prostriedky (odvolanie podľa daňového poriadku, žalobu a kasačnú sťažnosť), ktoré aj využila. Poskytnutie ochrany v prípade potenciálneho porušenia dotknutých článkov ústavy v danom prípade spadalo do právomoci krajského a najvyššieho súdu, čo podľa § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vylučuje právomoc ústavného súdu. Preto bola ústavná sťažnosť v tomto rozsahu pre nedostatok právomoci podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

8. Vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu najvyššieho súdu treba uviesť, že ústavný súd vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (napr. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Je v právomoci všeobecného súdu vykladať a aplikovať zákony a pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (napr. I. ÚS 19/02, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06). Vo vzťahu k napadnutému rozsudku najvyššieho súdu treba poukázať na povahu a špecifiká správneho súdnictva, ktorého úlohou nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale len preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, teda preskúmať to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených v návrhu rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy. Treba preto vziať do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutých rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy, teda orgánov inej ako súdnej sústavy (IV. ÚS 127/2012).

9. Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu, ktorý konal ako súd kasačný, nemožno hodnotiť izolovane, ale iba v kontexte s rozsudkom krajského súdu a zároveň v kontexte s rozhodnutiami správnych orgánov, ktoré mu predchádzali. Podstata námietok sa týkala otázky doručenia rozhodnutia daňového úradu z 23. novembra 2016. Daňový úrad a následne súdy pri posudzovaní

doručenia vychádzali z údajov na doručenke, ktorá bola založená v administratívnom spise. Z nej vyplývalo, že neúspešné opakované doručenie písomnosti bolo vykonané 28. novembra 2016 s tým, že zásielka bola v tento deň uložená na pošte. Písomnosť sa tak podľa § 31 ods. 3 Daňového poriadku považovala za doručenú 15. dňom od jej uloženia na pošte. Kasačný súd zároveň uviedol, že sťažovateľka v priebehu konania svoje tvrdenie o tom, že jej zásielka nebola doručená, nijakým spôsobom nepreukázala a jej námietky proti skutočnostiam preukázaných doručenkou ako verejnou listinou ostali iba v rovine jej tvrdení. Kasačný súd preto považoval údaje uvedené na doručenke za pravdivé. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že doručenka ako verejná listina preukazuje pravdivosť toho, čo sa v nej potvrdzuje, a je dôkazom, že sa písomnosť doručila, ak nie je preukázaný opak. V priebehu konania sťažovateľka okrem verbálneho spochybnenia doručenia rozhodnutia nesprávnosť doručky nijak nepreukázala. Preto skutočnosť, že v otázke doručenia rozhodnutia daňového úradu z 23. novembra 2016 vychádzal daňový úrad a následne správne súdy z doručky, nie je rozhodne svojvoľné a ani prejavom zjavného právneho omylu.

10. Sťažovateľka v prílohe k ústavnej sťažnosti predložila Správu o stave poskytovania univerzálnej služby a poštového platobného styku za rok 2016 vypracovanú Úradom pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb. Tým chcela poukázať na časté pochybenia, ku ktorým došlo v roku 2016 pri doručovaní poštových zásielok. Sťažovateľka však sama nepodala sťažnosť či reklamáciu týkajúcu sa tvrdeného nedoručenia rozhodnutia daňového úradu z 23. novembra 2016. Pritom išlo o hlavný argument, ktorým poukazovala na neodôvodnenosť použitia fikcie doručenia rozhodnutia daňového úradu, ktoré malo tiež významný vplyv na finančnú situáciu sťažovateľky. Preto aj vzhľadom na pasivitu sťažovateľky v reálnom preukázaní tvrdených skutočností nemožno ústavnej sťažnosti priznať ústavnoprávnu relevanciu.

11. Medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a namietaným porušením práv sťažovateľky niet príčinnej súvislosti. Rozsudok najvyššieho súdu je jasne a výstižne odôvodnený, nie je poznačený zjavným omylom či už v skutkových zisteniach alebo v právnom posúdení. Preto napadnutý rozsudok najvyššieho súdu nebol spôsobilý porušiť základné práva sťažovateľky a ústavná sťažnosť bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnutá ako zjavne neopodstatnená.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. decembra 2021

Robert Šorl
predseda senátu